

Yttrande

Diarienummer: 26KS326
Dokumentnr 26KS326-13
2026-08-14

Kommunstyrelsen

Klara Wirdby
Telefon +4626177352
klara.wirdby@gavle.se

Yttrande – Samråd om avgränsning av strategisk miljöbedömning avseende anläggningsplan för kärnteknisk anläggning vid Norrsundet, Gävle kommun

Beskrivning av ärendet

Blykalla AB har till regeringen lämnat in en ansökan om regeringens godkännande av kärnteknisk anläggning. Länsstyrelsen Gävleborg har fått i uppdrag av regeringen att ta fram en anläggningsplan i och med detta. Vid prövningen av en sådan plan ska 3 kap. samt 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken tillämpas. Genom planen prövas om det är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken att uppföra en kärnteknisk anläggning inom området. Bolagets ansökningshandlingar samt underlag till strategisk miljöbedömning ligger till grund för framtagandet av anläggningsplanen.

Handlingarna har skickats till Gävle kommun för avgränsningssamråd. Länsstyrelsen önskar särskilt synpunkter över avgränsningen och detaljeringsgraden på bolagets underlag till miljökonsekvensbeskrivning. Syftet med miljöbedömning av planen är att identifiera, beskriva och bedöma vilka miljöeffekter planen kan komma att få. Ett godkännande av en anläggningsplan innebär inte tillstånd att uppföra eller driva anläggningen, utan utgör ett strategiskt beslut som möjliggör fortsatt prövning enligt kärntekniklagen, miljöbalken, strålskyddslagen samt plan- och bygglagen.

Yttrande

Gävle kommun bedömer att underlaget till strategisk miljöbedömning på en övergripande nivå identifierar flertalet av de miljöaspekter som är relevanta för lokalisering av en kärnteknisk anläggning. Kommunen anser att avgränsningen i huvudsak är ändamålsenlig för en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken.

Gävle kommun bedömer dock att flera frågor behöver utvecklas, fördjupas och redovisas tydligare i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen för att möjliggöra en fullständig bedömning av förslaget lämplighet. Kommunen önskar en fördjupad redovisning av framför allt beredskapsfrågor, vattenmiljö, naturvärden, klimatanpassning, kumulativa effekter samt konsekvenser för

kommunal samhällsplanering och infrastruktur innan kommunen kan ta slutlig ställning till planförslagets långsiktiga lämplighet.

Underlaget bygger på preliminära bedömningar och att ett antal avgörande underlag ännu inte färdigställts. Detta gäller bland annat:

- slutliga säkerhetsanalyser,
- beredskapszonernas slutliga omfattning,
- kylvattenutredningar,
- biologiska undersökningar,
- sedimentundersökningar,
- grundvattenutredningar.

Gävle kommun anser att den kommande miljökonsekvensbeskrivningen tydligt bör redovisa hur dessa osäkerheter har hanterats, vilka antaganden som gjorts samt vilken betydelse de kan ha för bedömningen av lokaliseringens lämplighet.

Beredskapszoner och samhällspåverkan

Gävle kommunen noterar att redovisningen av beredskapszoner bygger på preliminära bedömningar och att slutliga zoner ska fastställas först efter fortsatta säkerhetsanalyser och myndighetsprövning.

Kommunen anser att den kommande MKB:n bör innehålla:

- en tydligare analys av konsekvenser för samhällsservice,
- konsekvenser för kommunal beredskap som krisledning, behov av säkerhetsnämnd m.m.
- konsekvenser för skolor, omsorgsverksamheter och vårdinrättningar,
- konsekvenser för fysisk planering och framtida markanvändning inom influensområdet.
- En genomarbetad konsekvensbeskrivning av hur uttjänt kärnbränsle ska mellanlagras och slutförvaras, inklusive hur det ska transporteras på ett säkert sätt.

Infrastruktur och transporter

Gävle kommunen konstaterar att verksamheten förutsätter förstärkningar av vägar, elnät, hamnkapacitet samt sannolikt även VA-infrastruktur.

Kommunen anser att den kommande MKB:n tydligare bör belysa:

- transportflöden under byggskedet,
- transporter av kärnbränsle och radioaktivt avfall,

- påverkan på det kommunala vägnätet,
- behov av förstärkt elinfrastruktur i form av ledningsgator och transformatorstationer i, och i närheten av området,
- behov av kommunala och regionala investeringar och kapacitetsförstärkningar.

Kylvatten, vattenmiljö och miljö kvalitetsnormer

Gävle kommunen bedömer att frågan om kylvattenuttag och kylvattenutsläpp är en betydande miljöaspekt och att den behöver utredas mer ingående.

Av underlaget framgår att kylvattenuttag om cirka 18 m³/s kan bli aktuellt vid havsvattenkylning samt att de hydrodynamiska analyserna fortfarande befinner sig i ett tidigt skede. Vidare anges att ytterligare modelleringar, sedimentundersökningar och biologiska undersökningar behöver genomföras.

Den kommande MKB:n bör därför redovisa:

- alternativa lösningar för kylning och deras miljökonsekvenser,
- detaljerade analyser av påverkan på recipienten, fisk, plankton, bottenfauna och skyddade arter,
- påverkan på riksintresset för yrkesfiske,
- konsekvenser för miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster,
- påverkan på förorenade sediment i anslutning till Norrsundets industriområde,
- påverkan på ev. strandskydd.

Natur- och rekreativa värden samt grönstruktur

Gävle kommun noterar att naturvärdesinventeringen identifierat områden med höga naturvärden inom planområdet samt förekomst av skyddade och rödlistade arter. Underlaget anger samtidigt att ytterligare inventeringar och utredningar krävs.

Kommunen anser att den kommande MKB:n bör tydligare redovisa:

- påverkan på skyddade arter,
- behov av skydds- och kompensationsåtgärder,
- påverkan på ekologiska samband, grönstruktur och rekreativa värden
- kumulativa effekter på naturmiljön,
- eventuell påverkan på övriga skyddade naturområden inom influensområdet,

- påverkan på områdets rekreativa värden och områdets funktion som passage omkringliggande natur och kulturhistoriskt värdefulla områden.

Klimat

Gävle kommun anser att klimatrelaterade risker behöver ges större utrymme i den fortsatta miljöbedömningen. Underlaget berör havsnivåhöjningar och skyfall översiktligt men innehåller inte någon samlad analys av hur ett förändrat klimat kan påverka anläggningens funktion och säkerhet under dess planerade livslängd på cirka 50 år.

MKB:n bör därför inkludera:

- extrema havsnivåer, skyfallsscenarier, kombinerade händelser,
- klimatförändringarnas effekter under hela anläggningens livscykel,
- robusthet för kritisk infrastruktur och transporter,
- risker kopplat till skogsbränder bör också hantera i ett fortsatt arbete.

Kumulativa effekter

Gävle kommun bedömer att redovisningen av kumulativa effekter är för översiktlig samt att den geografiska avgränsningen behöver utökas.

I området finns befintlig hamn- och industriverksamhet samt ett tillståndsgivet bioraffinaderi som kan innebära ytterligare riskkällor och miljöpåverkan.

Den fortsatta MKB:n bör därför inkludera en samlad analys av påverkan på:

- industriell utveckling i Norrsundet, hamnverksamhetens utveckling,
- transporter/transportleder,
- sevesoklassade verksamheter,
- grönstruktur.

Beslutsunderlag

- Inbjudan till samråd om avgränsning av strategisk miljöbedömning avseende anläggningsplan för kärnteknisk anläggning vid Norrsundet i Gävle kommun
- Bilaga 1 - Ansökan om godkännande av kärnteknisk anläggning
- Bilaga 2 - Förslag till plankarta
- Bilaga 3 - Underlag till strategisk miljöbedömning
- Bilaga 4 - Sändlista avgränsningssamråd

Christine Forsberg
Planeringschef

Klara Wirdby
Etableringschef